

Ændring af forældrebetaling i dagtilbud og opnormering i daginstitutioner

26/391 Åben Sag

Sagsgang

BFS, ØK, KB

Sagsfremstilling

Regeringen har med aftale om finansloven for 2026 afsat midler til kommunerne på 1,7 mia. kr. årligt til dagtilbudsområdet. To vigtige elementer i aftalen er, at pædagogiske ledere udgår af opgørelsen af minimumsnormeringen og at forældrebetalingsandelen nedsættes til 21,3 pct. i kommunale dagtilbud. Begge med virkning pr. 1. januar 2027. Det er samtidig en forudsætning, at privatinstitutioner får del i midlerne. Brev fra børne- og undervisningsministeren er vedlagt som bilag.

For Norddjurs Kommune betyder det i 2026 en tildeling på 8,7 mio. kr., som skal anvendes til indfasning af kommende lovkrav om nedsættelse af forældrebetalingsandelen til 21,3 pct. og opnormering af pædagogisk personale. Det skal bemærkes, at eventuelle ændringer i forældrebetaling og normering først kan træde i kraft fra maj 2026, bl.a. på grund af den politiske behandlingstid samt tekniske og administrative opdateringer i dagtilbudssystemet.

I denne sag skal der tages stilling til reduktion af forældrebetalingen samt opnormering af pædagogisk personale i daginstitutionerne.

Reduktion af forældrebetaling

Det estimeres på grundlag af det kendte børnetal, at en nedsættelse af den maksimale forældrebetalingsandel i daginstitutioner og dagpleje vil medføre en merudgift på cirka 6,3 mio. kr. i 2026, hvis forældrebetalingen reduceres med 3,7 procentpoint til 21,3%.

Da reduktionen først kan gælde fra maj, vil udgiften i 2026 reelt være 4,2 mio. kr.

Opnormering i daginstitutionerne

Når pædagogiske ledere fra 2027 ikke længere kan indgå i opgørelsen af minimumsnormeringen, forventes det at medføre en udgift på cirka 3,7 mio. kr. til ansættelse af pædagogisk personale for

fortsat at kunne opfylde minimumsnormeringen, hvilket svarer til ca. 8,1 fuldtidsstillinger. Såfremt opnormeringen sker allerede i maj 2026, vil udgiften i 2026 være 2,5 mio. kr.

Det bemærkes, at Norddjurs Kommune forventer at overholde minimumsnormeringerne i 2026 med udgangspunkt i det afsatte budget.

Afledte effekter i privatinstitutioner og pasningsordninger

Det estimeres, at meromkostningerne til privatinstitutioner og pasningsordninger samlet vil udgøre 1,1 mio. kr., når der tilføres ekstra midler på 2,5 mio. kr. til pædagogisk personale i de kommunale institutioner og forældrebetalingssandelen samtidig nedsættes fra 25% til 21,3% fra maj 2026.

Effekt ved fuld indfasning fra maj 2026

De samlede økonomiske implikationer i 2026, hvis forældrebetalingssandelen sænkes til 21,3 pct. og der allerede i 2026 opnormeres med pædagogisk personale svarende til 8,1 fuldtidsstillinger, fremgår af nedenstående tabel.

Overblik over de økonomiske effekter i 2026

Område	Helårsudgifter (i mio. kr.) 2026	Udgifter ved implementering fra maj 2026
Nedsættelse af forældrebetalingen i daginstitutioner og dagpleje	6,3	4,2
Opnormering pædagogisk personale	3,7	2,5
Afledt udgift private institutioner og pasningsordninger	1,7	1,1
Totale udgifter	11,7	7,8
Tilskud fra staten i 2026	-8,7	8,7
Merudgift/merindtægt	3,0	-0,9

Note: + = udgifter, - = indtægter.

Som det fremgår af tabellen, vil der i 2026 ved fuld indfasning af både opnormering og nedsættelse af forældrebetaling inkl. afledt effekt i private institutioner og pasningsordninger være et merforbrug på 3,0 mio. kr. Når dette først sker fra maj 2026, er det muligt at sænke

forældrebetalingen og hæve normeringen med fuld effekt og stadig have et mindreforbrug på 0,9 mio. kr.

Det skal i den sammenhæng bemærkes, at der ikke forventes væsentlige finansieringsmæssige udfordring i 2027, hvor der alene forventes en mindre ubalance på 0,4 mio. kr. mellem udgifter og indtægter. Dette skyldes at det statslige tilskud for 2027 forventes at være 2,6 mio. kr. højere, da tilskuddet forventes at overgå til udmøntning efter bloktilskudsnøglen (DUT), hvor det i 2026 udmøntes efter børnetal.

Det skal desuden bemærkes, at hvis normeringen øges udover målet for 2027 (8,1 fuldtidsansat) i 2026, vil det indebære, at den vil falde igen til 2027 eller der vil skulle findes ekstra finansiering i 2027 for at kunne fastholde normeringen på et højere niveau end 8,1 fuldtidsstillinger, som er niveauet for overholdelse af minimumsnormeringen. Det bemærkes i den forbindelse, at størrelsen på taksterne i daginstitutioner og private pasningstilbud vil blive højere, selvom forældrebetalingsandelen fastholdes på 21,3 pct, hvis normeringen øges med ekstra 0,9 mio. kr. Dette skyldes at beregningen sker på grundlag af en større ramme.

Økonomiske konsekvenser

Forældrebetalingsandele ved takstændring og opnormering pr. maj 2026

	Nuværende takster	Fuld takstsænkning og opnormering med 8,1 fuldtidsstilling (pr. maj 2026)
Forældrebetalingsprocent	25,0%	21,3%
Takst dagpleje	3.345	2.850
Takst daginstitution 0 - 2 år	4.417	3.877
Takst daginstitution 3 - 6 år	2.208	1.938
Tilskud til private institutioner 0 - 3 år	13.250	14.336
Tilskud til private institutioner 3,1 - 6 år	6.673	7.225
Tilskud til privat pasning	7.527	7.898

	Nuværende takster	Fuld takstsænkning og opnormering med 8,1 fuldtidsstilling (pr. maj 2026)
0 - 3 år		
Tilskud til privat pasning 3,1 - 6 år	4.380	4.762
Mulig opnormering finansieret af statstilskud i mio. kr. (fuldtidsstillinger)	0	2,5 (8,1)
Ikke anvendt statstilskud i mio. kr.	8,7	0,9

Bemærkninger til tabellen:

- De anførte takster er månedlige takster pr. barn.
- Taksterne på 25 pct. er nuværende vedtagne takster i 2026.
- Tilskud pr. barn i private institutioner er opgjort som samlet drift-, administrations- og bygningstilskud pr. barn.
- Tilskuddet pr. barn i privat pasning er opgjort ekskl. evt. reduktion på 4 pct. for kommunens administration af forældrenes ordning.

Indstilling

Direktør for Sundhed, Læring og Trivsel indstiller, at:

1. forældrebetalingssandelen ændres fra 25 pct. til 21,3 pct. fra maj 2026 og de deraf følgende takster.
2. normeringen i daginstitutionerne forøges med 8,1 fuldtidsstilling fra maj 2026.

Beslutning i Børne-, Familie- og Skoleudvalget den 21-01-2026

Ad. 1 Tiltrådt.

Ad. 2 Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 03-02-2026

Ad 1.: Tiltrådt.

Ad 2.: Tiltrådt.

Bilag:

1 - 3859060	Åben	Brev fra børne- og undervisningsministeren	(3733/26)	(H)
-------------	------	--	-----------	-----